

Iunitate se purificare debuisset: & ita factum est. Et ipso sacramento expleto, incipiebant illi sancti Episcopi cum universo Clero, seu ipso Principe Carolo, cum devoto Christiano populo hymnum: *Te DEUM laudamus, Te Dominum confitemur*. Quo expleto & ipse Rex, & universus populus fidelis cum eo dabant laudem DEO, quia ipsum Apostolicum Leonem & sanum in corpore, & in animo custoditum meruerunt habere, & ipsam hymnem Romæ fecit.

XXXIV.

DCCCI. Et quia jam tunc cessabat à parte Græcorum nomen Imperatoris, & fœmineum Imperium apud se habebant, tunc visum est & (36) ipso Apostolico Leoni, & universis sanctis Patribus, qui in ipso Concilio aderant, (37) seu reliquo Christiano populo, ut ipsum Carolum Regem Francorum Imperatorem nominare debuissent, qui ipsam Romam tenebat, ubi semper Cæsares federe soliti erant, seu reliquas sedes, quas ipse per Italiam seu Galliam, nec non & Germaniam tenebat, quia DEUS omnipotens has omnes Sedes in potestatem ejus concessit ideo justum eis esse videbatur, ut ipse cum DEI adjutorio, & universo Christiano populo petente, ipsum nomen haberet. Quorum petitionem ipse Rex Carolus denegare noluit, sed cum omni humilitate subiectus DEO, & petitioni Sacerdotum, & universi Christiani populi, in ipsa Nativitate Domini nostri JESU Christi ipsum nomen Imperatoris cum consecratione Domni Leonis Papæ suscepit. Et ibi primus omnium ipsum Sanctam Ecclesiam Romanam de ea discordia, quam inter se habuerunt, ad pacem & concordiam revocavit, & ibi celebravit Pascha. Et appropinquante æstivo tempore direxit iter suum paribus Ravennæ, justitias & pacem faciendi; & inde pervenit in (38) Francia ad sedem suam.

XXXV.

DCCCII. Eo anno (39) demoravit Dominus Cæsar Carolus apud Aquis palatium quietus cum Francis sine hoste; sed recordatus misericordiæ suæ de pauperibus, qui in Regno suo erant, & justitias suas pleniter habere non poterant, noluit deinfra palatio pauperiores Vassos suos transmittere ad justitias faciendum propter munera, sed elegit in Regno suo Archiepiscopos, & reliquos Episcopos, & Abbates cum Ducibus, & Comitibus, qui jam opus non habebant super innocentes munera accipere, & ipsos misit per universum Regnum suum, ut Ecclesiis, viduis, & orphanis, & pauperibus, & cuncto populo justitiam facerent. Et mense (40) Octimbrio congregavit universalem Synodum in jam nominato loco, & ibi fecit Episcopos cum Presbyteris,

(36) Ita ibi scriptum est, nempe ipso pro ipsi.

(37) Seu pro & ; uti hic alias passim.

(38) In Francia pro in Franciam.

(39) Ita ibi scriptum legitur pro commoratus est.

(40) Ita ibi scriptum est pro Octobri.

(41) reliquo Christiano populo, pro reliquum Christianam populum.

A) seu Diaconibus relegi universos Canones, quos sancta Synodus recepit, & Decreta Pontificum, & pleniter julit extradi coram omnibus Episcopis, Presbyteris, & Diaconibus. Similiter in ipsa Synodo congregavit universos Abbates, & Monachos, qui ibi aderant, & ipsi inter se conventum faciebant, & legunt Regulam sancti Patris Benedicti, & eam tradiderunt sapientes in conspectu Abbatum; & Monachorum: Et tunc iussio ejus generaliter super omnes Episcopos, Abbates, Presbyteros, Diacones, seu universo Clero facta est, ut unusquisque in loco juxta constitutionem Sanctorum Patrum, sive in Episcopatibus, seu in Monasteriis, aut per universas sanctas Ecclesias, ut Canones viverent, & quicquid in Clero, aut in populo de culpis aut de negligentis apparuerit, juxta Canonum auctoritatem emendassent; & quicquid in Monasteriis seu Monachis contra Regulam Sancti Benedicti factum fuisset, hoc ipsum juxta ipsam Regulam Sancti Benedicti emendare fecissent. Sed & ipse Imperator, interim quod ipsa Synodus facta est, congregavit Duces, Comites, & (41) reliquo Christiano populo cum legislatoribus, & fecit omnes leges in Regno suo legi, & tradi unicuique hominum legem suam, & emendare ubicumque necesse fuit, & emendatam legem scribere, & ut Judices per scriptum (42) judicassent, & munera non accepissent; sed omnes homines, pauperes & divites in Regno suo justitiam habuissent. Et eo anno pervenit elefans (43) in Francia.

XXXVI.

DCCCIII. Ipso anno Imperator Carolus celebravit apud Aquis Palatium Pascha, & Conventum habuit ad Moguntiam, & ipse sine hoste (44) fecit eodem anno, excepto quod (*) scaras suas trasmissit in circuitu, ubi necesse fuit.

Hucusque vetustissimi illi Annales Francorum, ipsius Imperatoris Caroli Magni ævo non solum compositi, verum eodem etiam tempore propria Auctoris eorum manu exarati: quorum multiplices ac nimium manifestos barbarismos & solæcismos nemo, nisi genii & morum illius ævi omnino imperitus, admirabitur, multoque minus in malam partem accipiet. Uti enim in Prolegomenis ad Vitam Sancti Ansharii à Sancto Remberto conscriptam, & libro primo Historiæ Hamburgensis à me subjunctam, jam pridem monui, ita etiam nunc moneo, antiqua hujusmodi monumenta non ideo studiosè investigari, & in lucem protrahi, quòd Latino-barbarum illud & solæcum scribendi genus per se dignum sit, ut conservetur, verum quia sub sordido & aspernabili verborum tegumento sæpe pretiosa multarum rerum notabilium notitia latitat.

(42) judicassent, accepissent, & habuissent, pro judicarent, acciperent, & haberent.

(43) Elefans, pro Elephas.

(44) fecit, pro fuit.

(*) Scara vox merè Germanica est, quæ interdum significat quamcumque hominum turbam, hic autem cohortem militarem.